

Abrahámovo údolí

Francie, Portugalsko, Švýcarsko,
1993, barevný
formát 35 mm (1 : 1, 66)

originální titul: Vale Abraão

žánr: psychologické drama

mluveno: portugalsky

České titulky.

čas: 180 min.

počet kopií: 1

premiéra: 20.7.2004

monopol (NFA): do 31.12.2008

režie: Manoel de Oliveira

námět: Agustina Bessa-Luísová – podle stejnojmenného románu

scénář: Agustina Bessa-Luísová, Manoel de Oliveira

kamera: Mário Barroso

hudba: Frédéric Chopin, Claude Debussy, Gabriel Fauré, Robert Schumann,
Richard Strauss, Ludwig van Beethoven

střih: Valérie Loiseleuxová, Manoel de Oliveira

kostýmy: Isabel Brancoová

produkce: Zé Branco

hraji: Leonor Silveiraová (Ema Cardeano Paivaová), Cecile Sanz de Albaová (Ema Cardeano Paivaová – v dívčím věku), Luís Miguel Cintra (Carlo Paiva), Micheline Larpinová (Simona), Diogo Dória (Fernando Osorio), António Reis (Semblano)

ceny (výběrově): Hlavní cena na festivalu v Cancúnu 1993, Cena kritiky na MFF v Sao Paulo 1993, Cena za umělecký přínos na MFF v Tokiu 1993.

Film, označený historiky v roce 1995 za jedno ze tří nejvýznamnějších děl portugalské kinematografie. S využitím motivů Flaubertovy Madame Bovary kreslí Manoel de Oliveira intimní studii ženství uzavírajícího se ve zlaté kleci měšťáckých konvencí.

Ema se upíná k lyrice. V poezii hledá východisko ze světa, který ji obklopuje. Dokáže se ubránit mužům, kteří nevidí v jejím postoji víc než hru o moc. Tématem je, jak poezie vede Emu až k její agónii, jak na základě poetického vidění světa konstruuje vlastní smrt, jak, krok po kroku, tuto agónii poeticky organizuje.

Manoel de Oliveira

Napsali o filmu:

Abrahámovo údolí, volná, aktualizovaná a do Portugalska přenesená adaptace Paní Bovaryové, je naprosto netypický film. V době nezadržitelné audiovizuální inflace zázrak čistého filmu. Také z tohoto důvodu bylo **Abrahámovo údolí** pro mnohé jedním z nejkrásnějších filmů canneského festivalu.

Olivier Der Bruyn

Žádná objímající se těla, žádné něžnosti, jež si vyměňují, žádný dlouhý polibek, žádná odhalená nahota a žádná slova lásky. Vycházíme ze zcela nepopsaného listu, zdá se. Jako v zahajovacím záběru zde ve skutečnosti vše závisí na vztahu mezi časem a pohybem. Zřídka můžeme vidět takovou harmonii, jaké docílil Manoel de Oliveira v muzikálním uspořádání prostoru, postav, narace, citů a vjemů, jež nám klade až ke dveřím.

Camille Neversová

Každý nový film Manoela de Oliveiry svědčí o nezdolné svobodě, o suverénním vývoji vedeném výlučně nenarušenou náročností, integritou ve všech fázích, které nemůže zmást kompromis žádného druhu. Jak také jinak u filmaře, který ignoruje zamrzlé normy komerce a neváhá předkládat díla tak netradičních metráží jako je **Saténový střevíček** (sedm hodin) nebo **Den zoufalství** (75 minut). Nic není vzdálenější okázalé revoltě než tato klidná neústupnost.

Olivier Kohn

Jde o názory kritiků po prvním uvedení v soutěži MFF v Cannes 1993. A ještě česká filmová kritika:

Oliveira vidí Emu jako nenaplněnou bytost ponořenou do svého vnitřního světa, oběť vlastních romantických tužeb a vykonstruovaných okolností, v nichž nelze jinak než zemřít. Leonor Silveiraová je nadpozemsky krásná a stejně tak vzdálená běžnému způsobu života, tonoucí v marném usilování o jeho lyrické naplnění. Její jakoby zhypnotizovaný herecký projev podtrhují stylizované kompozice záběrů. A nad tím se vznáší komentář vypravěče, který balancuje mezi autentickým prožitkem a ironickým nadhledem.

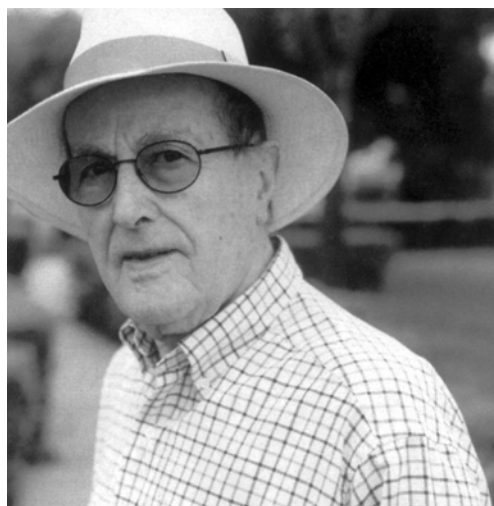
Briana Čechová

Filmových adaptací proslulého románu Gustave Flauberta *Paní Bovaryová* vznikla v minulém století dlouhá řada, počínaje velmi volnou americkou verzí z roku 1932 (**Unholy Love**, režie Albert Ray). V roli zasněné Emmy se vystřídal mj. Pola Negri, Jennifer Jonesová, Isabelle Huppertová. Důležité je, že Flaubertův román měl štěstí na adaptaci zdařilé, a to často mimo Francii. V Německu natočil v roce 1937 svou verzi Gerhard Lamprecht, v USA vzniklo v roce 1949 vynikající melodrama Vincenta Minnelliho. Nejbizarnější vizi Bovaryové nabídl v roce 1989 Rus Alexandr Sokurov – díky nákupu NFA se promítala v českých kinech. Měšťáckými mravy celoživotně posedlý Francouz Claude Chabrol šel ve svém uctivě kultivovaném díle z roku 1991 až na hranici akademismu. Tím si vysloužil kritiku Jeana-Marie Strauba, podle něž je pošetilé myslet si, že by mohl překonat „definitivní“ filmovou **Madame Bovary**, kterou v roce 1933 natočil Jean Renoir.

Leonor Silveiraová (nar. 1970, Lisabon, Portugalsko) je často obsazovanou herečkou ve filmech Manoela de Oliveiry. Debutovala v jeho **Kanibalech** (1988), svou zatím poslední roli vytvořila rovněž v Oliveirově **Mluveném filmu** (2003). K dalším režisérům, s nimiž spolupracovala, patří João Botelho a Vicente Jorge Silva.

Manoel de Oliveira (Manoel Cândido Pinto de Oliveira, nar. 10.12.1908, Porto) je zakladatelskou osobností portugalské kinematografie: začal natáčet už v němě éře, od té doby je nejvýznamnějším filmovým tvůrcem své země a od roku 2001 nejstarším aktivním režisérem na světě. Nejprve svá díla natáčel za velkých obtíží a ve vlastní produkci, v krátkých poetických dokumentech (např. **Douro, říční dřina**) hledal paralely mezi přírodními jevy a lidskou činností. V hraném filmu debutoval neorealisticke laděným snímkem **Aniki Bóbo** (1942, jde o slova dětské říkanky), příběh nevinné lásky dvou dětí v prostředí Porta. Po čtrnáctileté přestávce, kdy se věnoval jiným aktivitám, se vrátil k dokumentárnímu filmu a postupně dospěl k osobité koncepci statického ztvárnění reality namísto její dramatizace. V letech 1972 – 81 se soustředil na svoji vrcholnou hranou tetralogii zklamaných lásek (**Minulost a přítomnost**, **Benilde čili Panenská matka**, **Zhoubná láska**, **Francisca**). Téma nenaplněné lásky zůstalo jeho ústředním motivem i nadále, vrací se k němu rovněž v **Abrahámově údolí**. Na většině svých filmů se podílí také jako scenárista a střiháč, výjimečně jako kameraman a zvukař, příležitostně také hraje.

Literatura:

Filmový přehled č. 7/2004

Briana Čechová, **Abrahámovo údolí**. Filmové listy 2004, nulté číslo.

Programová brožura pražského kina Ponrepo, červenec 2004

Programová brožura pražského kina Ponrepo, listopad 2002 - speciální číslo k Dnům evropského filmového dědictví